



ČESKÁ REPUBLIKA  
ROZSUDEK  
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyně Lenkou Bursíkovou ve věci

žalobce: **B. Š.**  
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**  
se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 4. 2023, č. j. MPSV-2023/86893-911,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 4. 2023, č. j. MPSV-2023/86893-911, a rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu ze dne 11. 2. 2023, č. j. 282821/23/AB, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V této věci se soud zabýval procesní stránkou řízení o žádosti o příspěvek na bydlení. Do velké míry soud navazoval na závěry vyslovené v předchozím rozsudku ze dne 6. 4. 2023, č. j. 46 Ad 14/2022-28. Soud zjistil, že správní orgány tyto závěry vůbec nezohlednily a postupovaly opět chybně. Zásadním pochybením, které soud (opět) shledal, je to, že správní orgány vedly řízení o podané žádosti o příspěvek na bydlení, kterou zamítly, aniž se vypořádaly s tím, že žalobci již v minulosti příspěvek na bydlení přiznaly a neodňaly mu jej. Nelze rozhodnout dvakrát v téže věci. Důsledkem této chyby jsou nezákonná rozhodnutí, která neměla být nikdy vydána. Proto je soud zrušil.

Vymezení věci

2. Úřad práce České republiky – krajská pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 11. 2. 2023, č. j. 282821/23/AB (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), nepřiznal žalobci dávku státní sociální podpory – příspěvek na bydlení ode dne 1. 7. 2022.
3. Žalobce se proti tomu odvolal, ale žalovaný napadeným rozhodnutím jeho odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
4. Žalobce brojí proti napadenému rozhodnutí žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a domáhá se, aby je soud zrušil.

### **Žaloba**

5. Žalobce uvádí, že pobírá příspěvek na bydlení od 1. 7. 2021. Po změně právních předpisů se příspěvek na bydlení přiznává na dobu neurčitou. Ani změna bydliště není důvodem pro odejmutí příspěvku, jak vyplývá z rozhodnutí ze dne 29. 3. 2022, č. j. MPSV-2022/55718-911, jímž žalovaný zastavil řízení o odejmutí příspěvku na bydlení přiznaného od 1. 7. 2021. Žalobce podal po stěhování do bytu na adrese X novou žádost o příspěvek na bydlení (dne 17. 1. 2022), to ovšem učinil jen z neznalosti pro nedostatečné poučení ze strany úřadu práce; ve skutečnosti novou žádost podat nemínil.
6. Žalobce uvádí, že napadené rozhodnutí je nezákonné. Žalovaný chybně uvádí, že k jeho rozhodnutí ze dne 29. 3. 2022 se nepřihlíží. Žalobce má naopak za to, že pravomocné rozhodnutí ze dne 29. 3. 2022 představuje překážku vydání napadeného rozhodnutí.
7. Žalobce nesouhlasí s tím, že žalovaný rozhodl o nepřiznání příspěvku na bydlení od 1. 7. 2022. Od toho dne nedošlo v bytě v X ulici k žádným změnám. Své výhrady k tomuto bytu měl žalovaný řešit v dříve probíhajícím řízení, což však neučinil – v rozhodnutí ze dne 29. 3. 2022 proti bytu nic nenamítal. Pokud úřad práce, resp. žalovaný své výhrady formulují až nyní, vnímá to žalobce jako účelové.

### **Vyjádření k žalobě**

8. Žalovaný ve vyjádření uvádí, že důvodem pro zamítnutí žádosti o příspěvek na bydlení byla skutečnost, že žalobce neobývá byt v rodinném domě, jak v žádosti tvrdil, nýbrž pouze část bytu. Podle údajů dostupných v katastru nemovitostí a vyjádření stavebního odboru Úřadu městské části Praha X, které si úřad práce vyžádal, je totiž celý rodinný dům na adrese X kolaudován jako jedna bytová jednotka. Žalobce tedy nesplňuje podmínky pro přiznání příspěvku na bydlení uvedené v § 24 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, jehož odst. 5 mj. vyžaduje, aby byl soubor místností obývaných žadatelem kolaudován jako byt.
9. Dále žalovaný uvádí, že rozhodnutí ze dne 29. 3. 2022, na které poukazuje žalobce, se týkalo žádosti o příspěvek na bydlení od 1. 7. 2021 podané dne 30. 7. 2021. Ovšem napadené rozhodnutí vydal žalovaný v řízení o žádosti o příspěvek na bydlení od 1. 7. 2022 podané dne 4. 7. 2022. Jde tedy o nové řízení, a proto se k rozhodnutí ze dne 29. 3. 2022 vydanému v jiném řízení nepřihlíží.
10. Žalovaný navrhuje, aby soud žalobu zamítl.

### **Replika**

11. Žalobce v replice podotýká, že žalovaný nereaguje na žalobní námitku, že řízení o žádosti ze dne 4. 7. 2022 nemělo být vůbec vedeno, resp. bylo zcela zbytečné, protože se v důsledku

změny zákona o státní sociální podpoře změnil princip čerpání příspěvku na bydlení, který se nově přiznává na dobu neurčitou a dojde-li ke změně skutečností na straně žadatele, jeho nárok na dávku se přezkoumá. Úřad práce měl zkoumat nárok na dávku, jakož i otázku, zda má být požadované parametry, bezprostředně po přestěhování, k němuž došlo na počátku roku 2021.

12. Dne 1. 7. 2022 naopak na straně žalobce nedošlo ke změně bydliště, ani k jiné změně. Žalobce pokládá svou žádost o příspěvek na bydlení podanou toho dne za pravidelné čtvrtletní hlášení o příjmech a výdajích.
13. Nezákonnost postupu žalovaného podle přesvědčení žalobce vyplývá i ze závěrů zdejšího soudu vyslovených v rozsudku ze dne 6. 4. 2023, č. j. 46 Ad 14/2022-28. Není možné, aby žalobci byl současně rozhodnutím ze dne 15. 9. 2021 přiznán příspěvek na bydlení, v důsledku změny zákona na dobu neurčitou a *současně*, aby napadeným rozhodnutím žalovaný potvrdil prvostupňové rozhodnutí, kterým úřad práce žalobci tutéž dávku nepřiznal. Pokud by soud napadené rozhodnutí nezrušil, stála by vedle sebe dvě protichůdná rozhodnutí v téže věci.
14. Úřad práce místo toho, aby postupoval tak, jak řečeno výše (tj. přezkoumal, zda žalobcův nárok na příspěvek na bydlení přiznaný rozhodnutím ze dne 15. 9. 2021 trvá), namísto toho vedl sérii zbytečných dalších řízení o tomtéž nároku, která byla postupně zrušena. Tímto postupem úřad práce zcela popřel smysl příspěvku na bydlení, protože žalobce v důsledku jeho postupu nemohl hradit náklady na bydlení. Musel si na ně vzít úvěr, jenž dodnes nesplatil.
15. I kdyby soud pokládal napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení za zákonné, podotýká žalobce, že řízení trvalo neúměrně dlouho. Podle zákona má trvat měsíc, ale trvalo osm měsíců. Poskytování pomoci sociálně slabým nemůže trvat tak dlouho, protože pak neplní účel – vždyť po třech měsících neplacení nájemného může nájemce dostat výpověď a být vystěhován.
16. K argumentaci žalovaného týkající se právní povahy bytu v domě X ulici žalobce uvádí, že byt je standardní garsoniéra. Nachází se ve vícegeneračním rodinném domě s třemi byty, z nichž každý má své vlastní sociální zařízení a kuchyni. To úřad práce vůbec nezkontroloval a spokojil se jen s výpisem z evidence.
17. Žalobce se domáhá, aby soud zrušil napadené i prvostupňové rozhodnutí.

### Posouzení žaloby soudem

18. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, po vyčerpání opravných prostředků, osobou k tomu oprávněnou a má všechny zákonem požadované formální náležitosti. Proto žalobu věcně projednal. Při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a přezkoumal je v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).
19. O žalobě rozhodl soud bez jednání. Souhlas účastníků řízení s takovým postupem se předpokládá, protože ani na výzvu soudu nesdělili, že by s projednáním věci bez jednání nesouhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

*Shrnutí událostí předcházejících vydání napadeného rozhodnutí*

20. Soud se řízením o žalobcově žádosti o příspěvek na bydlení už jednou zabýval. Rozsudkem ze dne 6. 4. 2023, č. j. 46 Ad 14/2022-28, zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2022, kterým žalobci nepřiznal dávku státní sociální podpory.
21. Skutkové okolnosti v tehdy posuzované věci a vztahu k nim vyslovené právní závěry jsou podstatné i pro právě posuzovanou věc, protože časově a logicky předchází vydání nyní napadeného rozhodnutí. Tyto skutečnosti vyplývají ze správního spisu, který soudu předložil žalobce k věci sp. zn. 46 Ad 14/2022 a soud je již rekapituloval ve svém rozhodnutí. Pro přehlednost je zopakuje.
22. Dne 29. 7. 2021 (resp. žalovaný konstantně uvádí dne 30. 7. 2021, soud to nemůže ověřit, ale přesné datum zde není podstatné – pozn. soudu) požádal žalobce o příspěvek na bydlení na adrese X. Rozhodnutím ze dne 15. 9. 2021 mu úřad práce přiznal příspěvek na bydlení od 1. 7. 2021 ve výši 5 808 Kč.
23. Dne 16. 11. 2021 žalobce oznámil úřadu práce, že se od 1. 11. 2021 přestěhoval na adresu X a dne 17. 1. 2022 podal novou žádost o příspěvek na bydlení. Rozhodnutím ze dne 23. 2. 2022 mu úřad práce příspěvek na bydlení odejmul s odůvodněním, že již neužívá byt, ve vztahu k němuž mu byla tato dávka přiznána. Žalobce se odvolal a žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 3. 2022 rozhodnutí úřadu práce zrušil a řízení o odnětí dávky zastavil s odůvodněním, že správně měl úřad práce postupovat tak, že by věc postoupil na místně příslušné pracoviště a přezkoumal, zda má žalobce i po přestěhování nárok na příspěvek na bydlení.
24. Úřad práce postupoval v souladu s uvedenými instrukcemi a rozhodnutím ze dne 20. 7. 2022 žalobci příspěvek na bydlení od 1. 11. 2021 nepřiznal, protože byt v X ulici nemá parametry požadované § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Žalobce se odvolal, ale žalovaný rozhodnutí úřadu práce rozhodnutím ze dne 11. 10. 2022 potvrdil. Žalobce se proti tomu bránil žalobou.
25. Zmíněným rozsudkem ve věci sp. zn. 46 Ad 14/2022 soud rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 10. 2022 zrušil pro nepřezkoumatelnost a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nepřezkoumatelnost shledal soud v tom, že žalovaný se nevypořádal se všemi odvolacími námitkami. Soud poukázal na to, že došlo ke změně zákona o státní sociální podpoře (přechodné ustanovení čl. II bod 3 zákona č. 203/2022 Sb.), jež způsobila změnu jednoho z klíčových pravidel pro čerpání příspěvku na bydlení. Zatímco v době před touto novelou se přiznával vždy na období od 1. července do 30. června následujícího roku, tj. na jeden rok, po jehož uplynutí bylo třeba podat žádost znovu, po této novele se příspěvek na bydlení přiznává na dobu neurčitou s tím, že všechny přiznané příspěvky na bydlení na aktuální období, na něž nárok dosud trvá, se pokládají za přiznané na dobu neurčitou. To platilo i pro příspěvek přiznaný žalobci rozhodnutím ze dne 15. 9. 2021.
26. Soud tehdy poukázal na to, že v rozhodnutí ze dne 11. 10. 2022 se žalovaný nijak nevypořádal s tím, že ve věci příspěvku na bydlení podal žalobce dvě žádosti – jednu dne 29. 7. 2021, na základě které mu úřad práce přiznal příspěvek na bydlení, z níž se po citované novele stal příspěvek na dobu neurčitou, a druhou dne 17. 1. 2022. Žalovaný nevyjasnil, zda je vůbec podání ze dne 17. 1. 2022 žádostí. Žalobce v tom směru konstantně tvrdil, že jeho cílem bylo aktualizovat údaje pro potřebu výplaty dávky; podávat novou žádost vůbec nemínil a udělal to jen na nátlak úřednice, která nemohla najít jeho spis. Žalovaný nezhodnotil, zda nebylo na místě posoudit podání podle jeho obsahu. I pokud by se o žádost jednalo, žalovaný neposoudil, zda je v pořadí druhá žádost přípustná, protože jí žalobce žádal o

přiznání dávky, která mu již byla přiznána a jejíž výplata probíhá (zda zde není překážka věci zahájené). Pokud žalobce nadále nemá nárok na výplatu dávky, bylo na místě dávku odejmout, nikoli zamítnout žádost. Ve výsledku tak nebylo vůbec jasné, o zamítnutí které ze dvou žádosti žalovaný rozhodoval.

27. Paralelně s právě uvedenými událostmi probíhaly další události, které bezprostředně předcházely vydání v tomto soudním řízení napadeného rozhodnutí a které mají svůj odraz ve správním spisu předloženém žalovaným. Dne 4. 7. 2022 podal žalobce další žádost o příspěvek na bydlení. K ní přiložil smlouvu o nájmu bytu v X ulici ze dne 1. 11. 2021, podle níž se sjednává nájem na dobu určitou od 1. 11. 2021 do 30. 6. 2023. Doložil také výši čtvrtletního příjmu představovaného starobním důchodem a výši nákladů na bydlení za 2. čtvrtletí roku 2022.
28. Dne 9. 12. 2022 úřad práce usnesením řízení přerušil do doby, než stavební úřad poskytne součinnost pro potřeby posouzení povahy žalobcova bytu v X ulici. Proti usnesení se žalobce odvolal. Dne 22. 12. 2022 úřad práce v řízení pokračoval. Dne 11. 2. 2023 úřad práce žalobci příspěvek na bydlení od 1. 7. 2022 nepřiznal. Podstatnou část odůvodnění tvoří přepis § 24 zákona o státní sociální podpoře. Dále úřad práce stručně uvedl, že podle § 24 odst. 5 tohoto zákona se bytem rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona, nebo jsou zkolaudovány jako byt. Úřad práce obstaral vyjádření stavebního úřadu, z něhož vyplývá, že dům na adrese X č. p. X je rodinným domem, který má být využíván jako jedna bytová jednotka. Prostor, který si žalobce pronajal, není z hlediska § 24 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře bytem, nýbrž pouze jeho částí. Proto úřad práce dávku nepřiznal.
29. Dne 17. 3. 2023 žalovaný zrušil usnesení úřadu práce ze dne 9. 12. 2022 pro nezákonnost, současně však řízení zastavil, protože již úřad práce rozhodnutí vydal.
30. Dne 19. 4. 2023 vydal úřad práce napadené rozhodnutí, kterým odvolání zamítl a rozhodnutí úřadu práce potvrdil. V odůvodnění shrnul dosavadní průběh řízení
31. Soud předesílá, že řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, bezprostředně nenavazuje na zrušení rozhodnutí žalovaného rozsudkem sp. zn. 46 Ad 14/2022. Lze říci, že řízení předcházející vydání rozhodnutí zrušeného uvedeným rozsudkem a řízení předcházející vydání napadeného rozhodnutí probíhala paralelně a zčásti se časově překrývala. Nejedná se tedy o situaci, kdy by se žalovaný zpronevěřil své povinnosti respektovat závazný právní názor soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) vyslovený ve věci sp. zn. 46 Ad 14/2022. Současně však soud neshledal důvod se od právních závěrů vyslovených v uvedené věci odchýlit. S ohledem na to lze konstatovat, že žalovaný se v řízení předcházejícím vydání napadeného rozhodnutí dopustil týchž chyb, které mu soud už jednou vytkl (v podrobnostech o tom soud pojedná dále). A to přesto, že rozsudek ve věci sp. zn. 46 Ad 14/2022 soud žalovanému doručil dne 11. 4. 2023, tj. ještě před vydáním napadeného rozhodnutí (19. 4. 2023). O tom, jaký právní názor má na uvedenou věc krajský soud, tak žalovaný věděl, ovšem nezohlednil to.

*V řízení se nevyjasnilo, zda je podání ze dne 4. 7. 2022 žádostí a pokud ano, zda je v pořadí třetí žádost podaná v téže věci přípustná*

32. Podání učiněné dne 4. 7. 2022 podal žalobce na tiskopisu *Žádost o příspěvek na bydlení*. Dne 11. 2. 2023 úřad práce rozhodl tak, že žalobci nepřiznal dávku státní sociální podpory

příspěvek na bydlení ode dne 1. 7. 2022, což žalovaný potvrdil. Z žalobních námitek vyplývá, že žalobce nesouhlasí s tím, že žalovaný nijak nezohlednil, že v minulosti řízení o téže dávce probíhalo, ani existenci dříve vydaných rozhodnutí, z nichž jedním byla žalobci tatáž dávka přiznána. Žalobce v replice tvrdí, že podání ze dne 4. 7. 2022 bylo jen pravidelné čtvrtletní hlášení o příjmech a výdajích.

33. Soud shledává, že se do značné míry opakuje situace, kterou už jednou mezi týmiž účastníky a ve vztahu k téže dávce řešil. Již v rozsudku ve věci sp. zn. 46 Ad 14/2022 soud žalovanému vytkl, že nevyjasnil, zda se skutečně jedná o žádost, nebo – jak tvrdil žalobce – o pravidelné hlášení příjmů a výdajů za dané čtvrtletí ve smyslu § 51 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře.
34. Správné vyhodnocení každého přijatého podání je úkolem správních orgánů. Podle § 37 odst. 1 věty druhé správního řádu se podání posuzuje podle svého skutečného obsahu. Není-li správnímu orgánu ani po aplikaci uvedeného interpretačního pravidla jasné, co přesně podatel svým podáním sledoval (tj. trpí-li podání takovou vadou), má postupovat podle odst. 3 tohoto ustanovení a pomoci podateli nedostatky odstranit (v případě, že podatel činí podání osobně), případně jej k odstranění vyzvat v přiměřené lhůtě, kterou mu současně stanoví (v případě, že je podatel podal písemně). Vede-li správní orgán řízení, aniž by odstranil vadu podání spočívající v tom, že není jasné, o čem se vlastně řízení vede, porušuje tím zásadu hospodárnosti a zásadu procesní ekonomie (§ 6 odst. 2 správního řádu).
35. Správní orgány vycházely z toho, že podání ze dne 4. 7. 2022 bylo v souladu se svým označením žádostí o příspěvek na bydlení. Proto vedly řízení a vydaly rozhodnutí o nároku na tuto dávku. Zásadní problém, k němuž se ovšem úřad práce ani žalovaný v zásadě nijak nevyjádřily, je, že šlo o dávku, která byla v minulosti žalobci přiznána, a pokud je soudu známo (z napadeného ani prvostupňového rozhodnutí, jakož ani z jiných částí správního spisu to nevyplývá), nebyla mu do vydání napadeného rozhodnutí odňata. A to přesto, že to žalobce v odvolání namítl – konkrétně se dovolával rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2022 a zohlednění některých v něm vyslovených závěrů ve prospěch žalobce. K tomu žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl pouze, že rozhodnutí ze dne 29. 3. 2022 vydal v řízení o žádosti podané dne 30. 7. 2021, a proto není pro řízení o žádosti podané dne 4. 7. 2022 relevantní. Tento závěr je ovšem nesprávný.
36. Krajský soud totiž v rozsudku sp. zn. 46 Ad 14/2022 (body 33-35), už jednou zdůraznil, že znovu rozhodnout o dávce, která byla v minulosti žadateli přiznána a nebyla mu odňata, není možné. Pokud se v období, na něž byla dávka přiznána, změnila skutečnost rozhodné pro nárok na dávku nebo její výši, je třeba nárok a její výši nově posoudit ke dni, ke kterému k takové změně došlo (§ 52 zákona o státní sociální podpoře). Výsledkem tohoto nového posouzení může být opětovné přiznání dávky v téže výši, zvýšení či snížení její výše, nebo její odejmutí. Pokud se tedy změnila rozhodná skutečnost pro nárok na dávku či její výši, je třeba o jejím odejmutí či změně výše rozhodnout novým rozhodnutím (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 4. 2015, č. j. 6 Ads 34/2015-28, bod 22). Tento výklad soud podpořil i odkazem na rozsudek NSS ze dne 18. 11. 2011, č. j. 4 Ads 104/2011-136, podle něhož rozhodnutí přiznání konkrétní dávky brání tomu, aby bylo vedeno další řízení o přiznání této dávky, neboť žádná dávka důchodového pojištění nemůže být žadateli přiznána ani vyplácena vícekrát. V případě změny okolností je namíste vést řízení o změně či odnětí této dávky.
37. Z výše shrnutých závěrů jasně vyplývá, že řízení o (nové) žádosti o příspěvek na bydlení podané dne 4. 7. 2022 nemělo být vůbec vedeno. Žalobce totiž již byl poživitelem příspěvku

na bydlení, a to rozhodnutím úřadu práce ze dne 15. 9. 2021. Rozhodnutím ze dne 20. 7. 2022 úřad práce žalobci příspěvek na bydlení od 1. 11. 2021 nepřiznal, ovšem soud nemá žádné informace o tom, zda toto rozhodnutí pravomocné, resp. zda stále existuje (zda bylo žalovaným potvrzeno, nebo zda jím nebylo zrušeno jako reakce na výtky soudu, jež zazněly v zrušujícím rozsudku sp. zn. 46 Ad 14/2022). Pakliže se tedy jednalo skutečně o žádost (pokud nebyl skutečný obsah podání jiný), pak řízení nebylo možno vést a úřad práce měl postupem podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu zastavit z důvodu zjevné právní nepřipustnosti pro zákaz dvojího rozhodnutí v téže věci (zásada *non bis in idem*) ve smyslu § 48 odst. 2 správního řádu (srov. bod 17 rozsudku NSS sp. zn. 6 Ads 34/2015 *a contrario*).

38. Podání ze dne 4. 7. 2022 není možné vyložit ani jako hlášení změny okolností pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu (§ 61 zákona o státní sociální podpoře), která by mohla vyvolat nové posouzení nároku na dávku a její výši (§ 52 tohoto zákona). Z žádosti totiž nevyplývá, že by na straně žalobce došlo v osmi dnech před dnem podání k jakýmkoli změnám tohoto druhu, a nic takového netvrdí ani úřad práce ani žalovaný ve svých rozhodnutích.
39. V úvahu tak nepřípadá jiná logická interpretace podání ze dne 4. 7. 2022, než jakou nabízí žalobce v replice, tedy že mínil úřadu práce podat jen pravidelné čtvrtletním hlášení výdajů, jak mu to ukládá § 51 odst. 5 zákona o státní sociální podpoře. Soud do budoucna žalobci důrazně doporučuje, aby pro tento účel napříště neužíval tiskopis *Žádost o příspěvek na bydlení*. To však nic nemění na tom, že úřad práce podání nesprávně vyhodnotil, resp. pro vyjasnění jeho obsahu nic neudělal. V důsledku toho vedl řízení, které v dané situaci vůbec nebylo namístě a vydal prvostupňové rozhodnutí v rozporu se zákonem i judikaturou správních soudů. Žalovaný jeho postup aproboval a rozhodnutí potvrdil.
40. Soud tedy neměl jinou možnost než napadené rozhodnutí zrušit bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mělo za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.
41. S ohledem na okolnosti dané věci zrušil soud i prvostupňové rozhodnutí podle § 78 odst. 3 s. ř. s. Tento výjimečný postup připadá v úvahu například tehdy, pokud prvostupňové rozhodnutí nemělo být vůbec vydáno, nebo pokud trpí vadami, které nemůže žalovaný sám napravit (usnesení rozšířeného senátu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 1 As 60/2006-106). V posuzované věci je vyloučeno, aby vadu spočívající v tom, že řízení o domnělé žádosti ze dne 4. 7. 2022 nemělo být vůbec vedeno, napravit žalovaný. To zpětně nelze napravit jinak než právě zrušením prvostupňového rozhodnutí.
42. Soud věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s. ř. s. V tomto dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V návaznosti na něj žalovanému nezbyvá, než věc vrátit úřadu práce, který musí žalobcovu podání ze dne 4. 7. 2022 posoudit podle jeho skutečného obsahu, nebo jeho obsah ve spolupráci se žalobcem vyjasnit. Přitom jsou správní orgány vázány právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
43. Nad rámec závazného právního názoru, který může být vysloven jen v přímé souvislosti s posuzovanou věcí, soud připomíná, že současně zůstává úkolem žalovaného to, co mu soud uložil v rozsudku sp. zn. 46 Ad 14/2022. Tedy odstranit i další správními orgány způsobené procesní zmatky v řízení o žalobcově nároku na příspěvek na bydlení a rozhodnout o tom, zda měl žalobce v období, kdy bydlel v domě č. p. X v X ulici, nárok na příspěvek na bydlení. Soud připomíná, že pokud žalobce nárok na příspěvek na bydlení neměl, nebo na

něj neměl nárok ve stávající výši (5 808 Kč), měl úřad práce postupovat podle § 52 zákona o státní sociální podpoře a rozhodnout o odnětí dávky nebo změně její výše.

44. Z toho, co žalobce v žalobě a dalších podáních naznačil, se soudu jeví, že mu úřad práce aktuálně příspěvek na bydlení určitou dobu před zahájením soudního řízení nevyplácel a nevyplácí jej ani v současnosti. Ze správního spisu to nelze ověřit, soud nicméně pokládá za zásadní zdůraznit, že **pokud nebyl žalobci příspěvek na bydlení přiznaný rozhodnutím ze dne 15. 9. 2021 ve výši 5 808 Kč od 1. 7. 2021 pravomocně odňat** (o čemž ve správním ani v soudním spisu nic nesvědčí), **jeho nárok stále trvá, a proto je třeba mu příspěvek na bydlení vyplácet**. Stejně tak dokud nebyl žalobci příspěvek na bydlení pravomocně snížen, je třeba mu jej vyplácet ve stávající výši. **Pokud v určitém období nebyla žalobci dávka vyplacena, ač mu vyplacena být měla** (tj. byla mu na toto období přiznána a nebyla ani zpětně odňata), **je třeba mu ji vyplatit až za 3 roky zpětně** [§ 53 písm. b) zákona o státní sociální podpoře]. Situaci, kdy se zpětně zjistí, že v určitém období žalobce na příspěvek na bydlení nárok neměl, lze řešit postupem podle § 53 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře (dávku zpětně odejmout nebo snížit), eventuálně podle § 62 tohoto zákona (uložit žalobci povinnost přeplatek vrátit, jestliže jej sám způsobil). Soud v tomto směru nemůže správním orgánům uložit odpovídající povinnost, nicméně **tímto na úřad práce a žalovaného alespoň apeluje, aby nadále nepřispíval k dalšímu prohlubování existenčních problémů žalobce**, k němuž do značné míry přispěly správní orgány procesními zmatky, které žalobci způsobily dlouhotrvající právní nejistotu.

#### **Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení**

45. Jelikož soud napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. pro závažnou procesní vadu, nemohl se věcně zabývat ostatními žalobními námitkami. Zejména se nezabýval povahou žalobcovu bytu v domě č. p. X a jejími důsledky pro žalobcův nárok na příspěvek na bydlení. Toto posouzení bude úkolem žalovaného (případně úřadu práce), až budou o žalobcově nároku rozhodovat procesně korektním způsobem. Soud však upozorňuje, že se touto otázkou podrobně zabýval v rozsudku ze dne 21. 12. 2023, č. j. 58 Ad 7/2023-42, v němž posuzoval povahu tohoto bytu z hlediska zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, a na nějž odkazuje.
46. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Neúspěšný žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce měl ve věci úspěch, a proto na náhradu nákladů řízení právo má. Žalobce své náklady vyčíslil na 1 600 Kč, což má představovat náklady vynaložené na připojení k internetu, papír, náplň do tiskárny, zálohování dokumentů a jejich konverze a telefonické hovory spojené a poradenstvím. Soud však nepokládá tyto náklady za prokazané, neboť – jak to uznává i sám žalobce – telefon, tiskárnu, datovou schránku a připojení k internetu užívá i k jiným účelům než k hájení svých práv v tomto soudním řízení. Míru jejich užití pro potřeby tohoto soudního řízení přitom nelze určit (tím méně doložit), a proto ani nelze přesnou částkou stanovit náklady, jež žalobce v tomto soudním řízení důvodně vynaložil. Částka 1 600 Kč tak představuje pouhý odhad, z něhož soud ovšem nemůže vycházet, protože takto stanovená výše nákladů by byla nepřezkoumatelná. Současně zákon soudu neumožňuje přiznat nezastoupenému žalobci náhradu nákladů řízení paušální částkou. Vyhláška č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu, se totiž v soudním řízení správním

neužije (srov. rozsudky NSS ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 As 135/2015-79, a ze dne 5. 3. 2015, č. j. 6 Ads 299/2014-25). Soud proto žalobci náhradu nákladů řízení nepřiznal.

#### **Poučení:**

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz).

Praha 21. prosince 2023

**Lenka Bursíková, v. r.**  
soudkyně